

Informacja

w sprawie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia

Celem reformy rynku pracy wdrażanej ustawą o rynku pracy i służbach zatrudnienia, jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy, jest kompleksowa modernizacja instytucji polskiego rynku pracy, poprzez udoskonalenie funkcjonowania publicznych służb zatrudnienia oraz form aktywizacji zawodowej i podnoszenia umiejętności kadr gospodarki. Celem wdrażanej reformy jest zwiększenie poziomu zatrudnienia w Polsce, przede wszystkim na miejscach pracy wysokiej jakości oraz dostosowanie potencjału kadrowego Polski do potrzeb gospodarki, przechodzącej zmiany strukturalne wynikające z postępu technologicznego i cyfrowego, transformacji energetycznej i procesów demograficznych. Ustawa wypełnia założenia Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) i stanowi realizację części kamienia milowego „Efektywne instytucje na rzecz rynku pracy”.

Ustawa adaptuje, z mniejszymi lub większymi modyfikacjami, szereg dotychczasowych rozwiązań, jakie obowiązywały w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, porządkując je i wprowadzając jednocześnie szereg nowych rozwiązań.

Przewidziane w ustawie nowe rozwiązania w zakresie usług i instrumentów rynku pracy zakładają m.in.:

1. bardziej dopasowane do potrzeb rynku pracy kierunki działania:
 - aktywizację biernych zawodowo rolników chcących się przekwalifikować,
 - wspieranie kierunkowe określonych grup, np. osób młodych, seniorów, osób z niepełnosprawnościami, kobiet z dziećmi chcących wrócić na rynek pracy, osób zainteresowanych własnym biznesem,
 - rozwijanie potrzebnych na rynku instrumentów itp. celem zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej,
2. poprawę efektywności urzędów pracy i trwałości zatrudnienia osób wcześniej bezrobotnych,
3. zwiększenie mobilności osób szukających pracy,
4. skrócenie czasu poszukiwania pracy,
5. lepszą pomoc rodzinom, osobom powracającym na rynek pracy po urodzeniu dziecka, osobom opiekującym się osobami zależnymi (dzieci, starsi rodzice, chorzy itp.),

6. wsparcie pracodawców, zmniejszenie biurokracji i obowiązków sprawozdawczych dla przedsiębiorców,
7. unowocześnienie i zautomatyzowanie usług urzędów pracy,
8. zwiększenie dostępu do Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) osób prowadzących firmy jednoosobowe oraz osób pracujących na podstawie umów cywilnoprawnych,
9. uelastycznienie gospodarowania środkami Funduszu Pracy.

Ustawa określa zadania państwa w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy, które są realizowane w celu:

- 1) pełnego i produktywnego zatrudnienia;
- 2) rozwoju zasobów ludzkich;
- 3) wzmacniania integracji i solidarności społecznej;
- 4) zwiększania mobilności na rynku pracy.

Ustawa zawiera szereg zmian do innych ustaw, które w zdecydowanej większości mają charakter głównie porządkujący i dostosowujący brzmienie innych ustaw do nowej ustawy.

Ustawa zawiera niezbędne przepisy przejściowe i dostosowujące, w których uregulowano kwestie dotyczące m.in. danych osobowych zgromadzonych i przetwarzanych w odpowiednich rejestrach; pracowników zatrudnianych w PUP, OHP i innych jednostkach; postępowań w sprawach indywidualnych, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie ustawy; form pomocy przyznanych, przed dniem wejścia w życie ustawy; nienależnie pobranych świadczeń przyznanych na podstawie uchylanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Z dniem wejścia w życie ustawy traci moc ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W zmianie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wyłączono z definicji dochodu do celów pomocy społecznej świadczeń z programu „Aktywny rodzic”. W wyniku wprowadzonej zmiany otrzymywanie tych świadczeń nie będzie mieć wpływu na prawo do uzależnionych od dochodu świadczeń z pomocy społecznej i innych świadczeń/form wsparcia bazujących na definicji dochodu z ustawy o pomocy społecznej. Natomiast w zmianie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych wprowadzone zostało rozwiązanie, w wyniku którego umożliwiono zaliczenie okresu uprawniającego do nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego, okresu pobierania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, niezależnie od tego z jakiej

przyczyny osoba utraciła do nich prawo. Zrezygnowano bowiem z warunku, aby utrata prawa do omawianych świadczeń spowodowana była śmiercią osoby, nad którą opieka była sprawowana lub przyznaniem osobie, nad którą była sprawowana opieka, prawa do świadczenia wspierającego. Z kolei, w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich wprowadzone zostały zmiany dające możliwość, w przypadku niepełnoletniego praktykanta, który ukończył szkołę ponadpodstawową i spełnia obowiązek nauki przez uczęszczanie na praktykę zgodnie z art. 36 ust. 12 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zawarcia umowy o praktyki absolwenckie na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez niego 18. roku życia (obecne przepisy dają możliwość zawarcia umowy na okres nie dłuższy niż 3 miesiące).

Ustawa wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) zmiany wprowadzanej do ustawy o pomocy społecznej, dotyczącej niewliczania świadczeń „Aktywny rodzic” do dochodu ustalanego na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz przepisu przejściowego odnoszącego się do ww. kwestii, które wejdą w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 106, art. 128 ust. 2, art. 203 oraz art. 300 ust. 3 pkt 11, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2026 r. (dotyczy to przepisów związanych wymogiem posiadania przez instytucje realizujące szkolenia dla bezrobotnych i w ramach KFS wpisu do Bazy Usług Rozwojowych oraz przepisów dotyczących utworzenia punktów obsługi osób młodych).